

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Versoeninghe Vande Menschen Met Godt Door Het H. Sacrificie der Misse

Hazart, Cornelius

Antwerpen, 1671

Tot Den Leser.

urn:nbn:de:hbz:466:1-34140

TOT DEN LESER.

Bemide leser. Ick hebbe nu op verschep-
den saeren verschepden Tractaten ghe-
druct van de Misse: Eerst / vackende alle
de ceremonien die de H. Roomsche Kereke
in de selve gebuyekt soo als se in de on-
tijden ghebuyekt sijn gheweest / ghelijck men
op de onse leeraers / dock van de eerste niet hou-
den saeren kan sien / welkers spreken ick tot
den eynde boorzestelt hebbe. Het tweede / ver-
handelt de Transsubstantie, die in de Misse gheschiedt /
ghegeuen teghen eenen sekeren Courcelles. Het
drie / in het welck ick betoone dat de Apostelen
de Misse ghelesen / ende dat de selve een waer-
lijch sacrificie is van de nieuwe Wet. Bestaert
in dat ick betwijfe dat dit sacrificie / een verfoen-offe-
nde is om de menschen te versoene met Godt: Dit
doen in dit teghenwoordigh Tractaet / als
een korte bemerkinghe of twee / sal vooz vpt
sijnt hobben.

I. Bemeringhe.

Het dient vooz eerst bemerckt dat de Euan-
gelisten / ende den H. Paulus een weynigh verschil-
aengaende de woorden Christi, die hy sprack in
de selve abontmael als hy het H. Sacrament in-
sijnt.

Den H. Lucas seght dat hy seyde: Neemt ende eet:
dat is mijn lichaem 't welck voor u ghegeuen wort.

Den H. Paulus seght / dat Christus seyde: Neemt en-
den: Dat is mijn lichaem 't welck voor u ghebroken
wort.

Weselijck aengaende den Drucker: Matthaeus en
Marcus

Marcus segghen/ dat Christus gheseyt heeft: Dit is mijn bloedr van het nieuw testament, 't welck voor vele vergoten wort tot vergiffnisse der sonden.

Lucas, volgens den oorspronckelijken Griekeliken text/seggt dat hy seyde: Dit is den beker het nieuw testament in mijnen bloede, weleken beker voor u. l. vergoten wort.

II. Bemeringhe

Hier hebt ghy nu ghehoort dat Christus, volgens het segghen der Evangelisten / ghesproken heeft van den teghenwoozigghen tijdt op den weleken hy met sijne discipelen sat aen de tafel: Want hy seggt van het lichaem; 't welck voor u. l. ghegheven ofte ghebroken wort, ende van sijn bloedr/ 't welck voor v. l. vergoten wort.

Dies nter tegenstaende bekennē de Sectarissen selve dat dese woorden verstaen konnk worden van de toekomenden tijdt te weten / als Christus soude hanghen aen 't kruys: Dit blijkt upt hunne verklareringhe die sy in hunnen Dordrechtchen Bijbel stellen op dese woorden van Lucas: Dit is mijn lichaem 't welck voor u ghegheven wort: Dat is / segghen sy / 't welck voor u overghegheven wort in de doot: Item upt hunne verklaringe die sy stellen op dese woorden Matthai: Dit is mijn bloedr 't welck voor vele vergoten wort, dat is / segghen sy / 't welck kortts hier naer sal uytgestort worden: ofte ghelijck se stellen op Luc. 22. 20. 't welck vergoten sal worden aen 't kruys.

Isf saeken dan dat wy den Text selve insien / Christus heeft ghesproken vanden teghenwoozigghen tijdt: Isf saeken dat wy de verklarungen vanden Sectarissen / ende oock de oversetringhe vanden Hieronymus aensien / hy heeft ghesproken van den toekomenden tijdt.

Hy ghebe ick aen de Sectarissen volle byspede een van beyde te kiesē datse begheeren / oft alle beyde: 't is wy al een dinghen: Want hoe 't heet makken

3
 of niet / onse materie / die wy nu booz heb-
 re toonen dat de Misse een verfoen offerande is /
 dat soo wel bast in r'een als in r'andey: Wy sul-
 dan eerst opnemen de woorden Christi, als of se
 waeren van den teghentwoordighen tijt op
 welcken hy sat aen de tafel.

EERSTE AFDEELINGHE.

Wort bewesen uyt de woorden Chri-
 sti, ghenomen voor den teghen-
 woordigen tijt, dat de Misse Waer-
 lijck eene verfoen-offerande is.

De woorden Christi dan / ghenomen sijnde in
 desen sin, moet nootsaekelijck volghen dat'er
 vergiffenisse der sonden geschiedde in het abont-
 mael selve / daer de discipelen met Christo saten aen

daer daer vergiffenisse der sonden is / is oock
 saekelijck verfoeninghe met Godt, etgo in 't leste
 mael / op den tijdt selve dat de discipelen sa-
 ten aen de tafel / gheschied'er verfoeninghe met Godt.

Dat'er vergiffenisse der sonden gheschiedde / blijck
 uyt de woorden Christi, ghelijck se lugden /
 dat Christus seght: Dit is mijn bloedt, 't welck voor
 vergoten wort tot vergiffenisse der sonden.

Dese vergiffenisse en kost niet gheschieden / noch
 gheschieden van broodt / noch door het upstoz-
 en van wijn / noch door de teekenen van het lie-
 den ende bloedt Christi, want den H. Joannes in sij-
 n'ersten bryef Cap. 1. v. 7. seght / dat ons het bloedt
 in substantie moet suyveren van alle sonden, er-
 vergiffenisse der sonden, ende verfoeninghe met
 Godt, de welke in 't leste Abontmael selve ghes-
 chiedde.